

ENREDANDO COA INFORMACIÓN

Asun Carballo e Mónica Muñoz

Xornadas PLAMBE, 19 de novembro de 2020

1. - Enredar (verbo transitivo)

Meter [alguén] nunha cousa que pode traer problemas e da que é difícil saír.

2. - Enredar (verbo intransitivo)

Facer cousas que serven de diversión e entretemento.

3. - Enredarse (verbo pronominal)

Meterse nunha cousa que pode traer problemas e da que é difícil saír.

ENREDANDO COS TERMOS

Formación de usuarios

Educación Documental

INFOLIT

Alfabetización Informacional

ALFIN

Competencia Informacional

Alfabetización Mediática e
Informacional

AMI

ENREDANDO COA BIBLIOTECA ESCOLAR

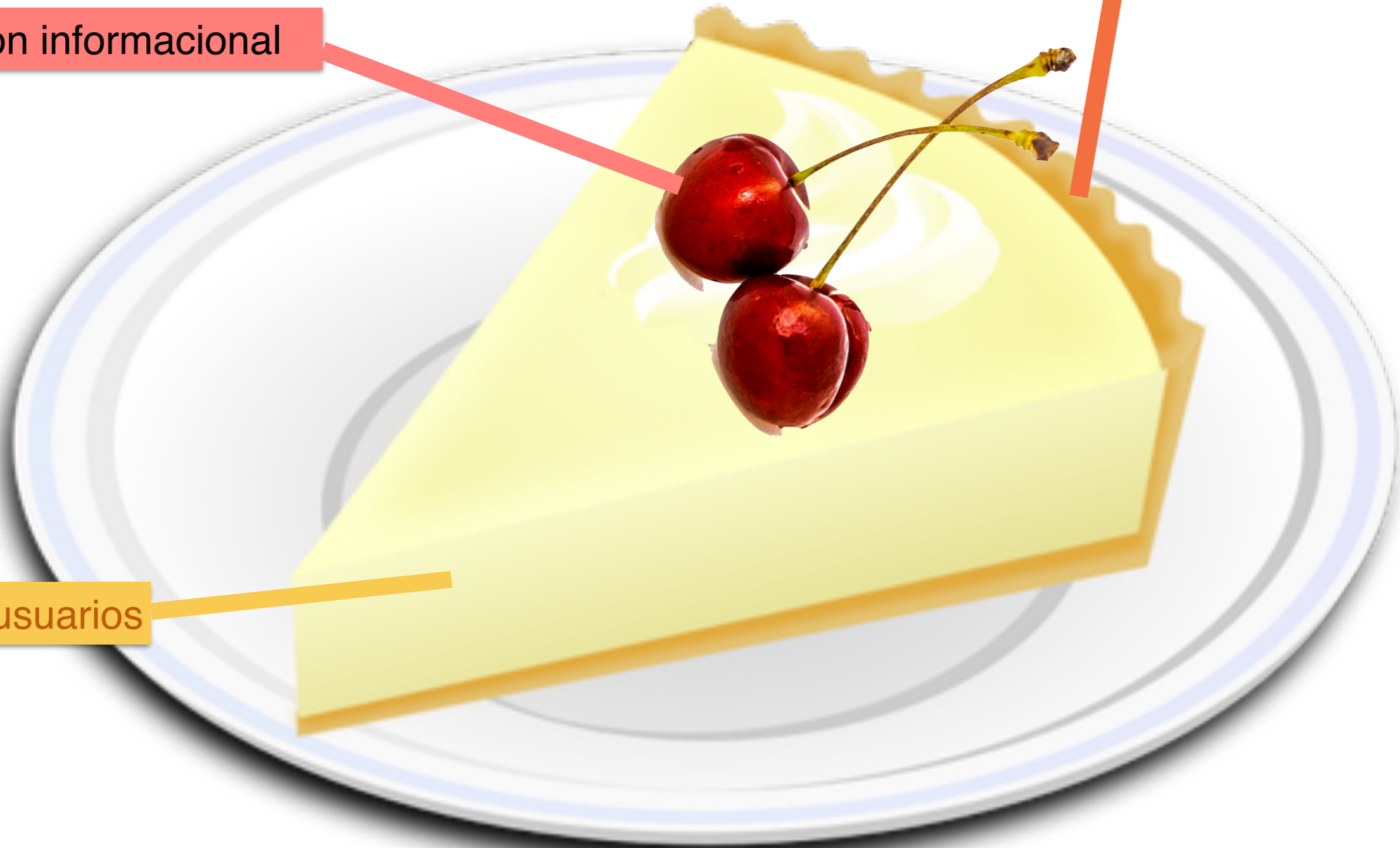

ENREDANDO COA BIBLIOTECA ESCOLAR

Fomento da lectura

Alfabetización informacional

Formación de usuarios

ENREDANDO COA DEFINICIÓN

É saber cando e por que precisas información, onde atopala, e como avaliala, empregala e comunicala dun xeito ético.

CILIP. UK, 2004

AGORA SI QUE ESTAMOS ENREDADOS!!!

ATOPAMOS O FÍO DE ARIADNA!!

Competencia informacional

Desenvolvemento das capacidades que mobilizan coñecementos, habilidades e actitudes vencelladas co uso da información nos procedementos de busca, tratamento e comunicación.

Glòria Durban

ATOPAMOS O FÍO DE ARIADNA!!

Competencia informacional

Desenvolvemento das capacidades que mobilizan coñecementos, **habilidades** e actitudes vencelladas co uso da información nos procedementos de busca, tratamento e comunicación.

documentais —
dixitais —
lingüísticas —
cognitivas —

ATOPAMOS O FÍO DE ARIADNA!!

Competencia informacional

Desenvolvemento das capacidades que mobilizan coñecementos, **habilidades** e actitudes vencelladas co uso da información nos procedementos de busca, tratamento e comunicación.

- documentais
- dixitais
- lingüísticas
- cognitivas**

ATOPAMOS O FÍO DE ARIADNA!!

Competencia informacional

Desenvolvemento das capacidades que mobilizan coñecementos, **habilidades** e actitudes vencelladas co uso da información nos **procedementos de busca,** **tratamento e comunicación.**

- aprender a comprender a información,
- aprender a estruturar a información,
- aprender a sintetizar a información,
- aprender a comunicar,
- aprender a argumentar.

documentais —
dixitais —
lingüísticas —
cognitivas —

ANALISE DO CURRÍCULO DO CENTRO

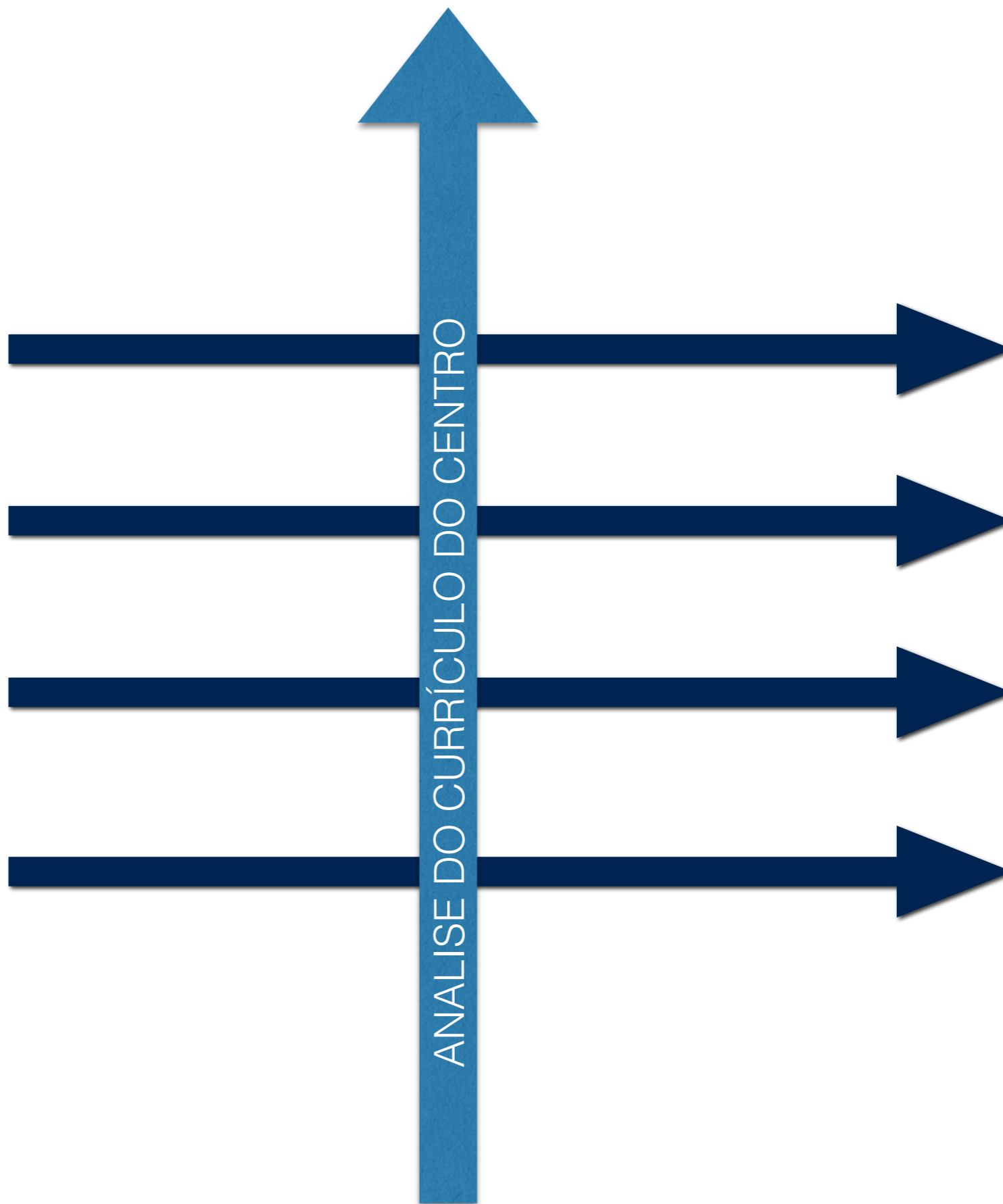
Competencia lingüística
e comunicativa

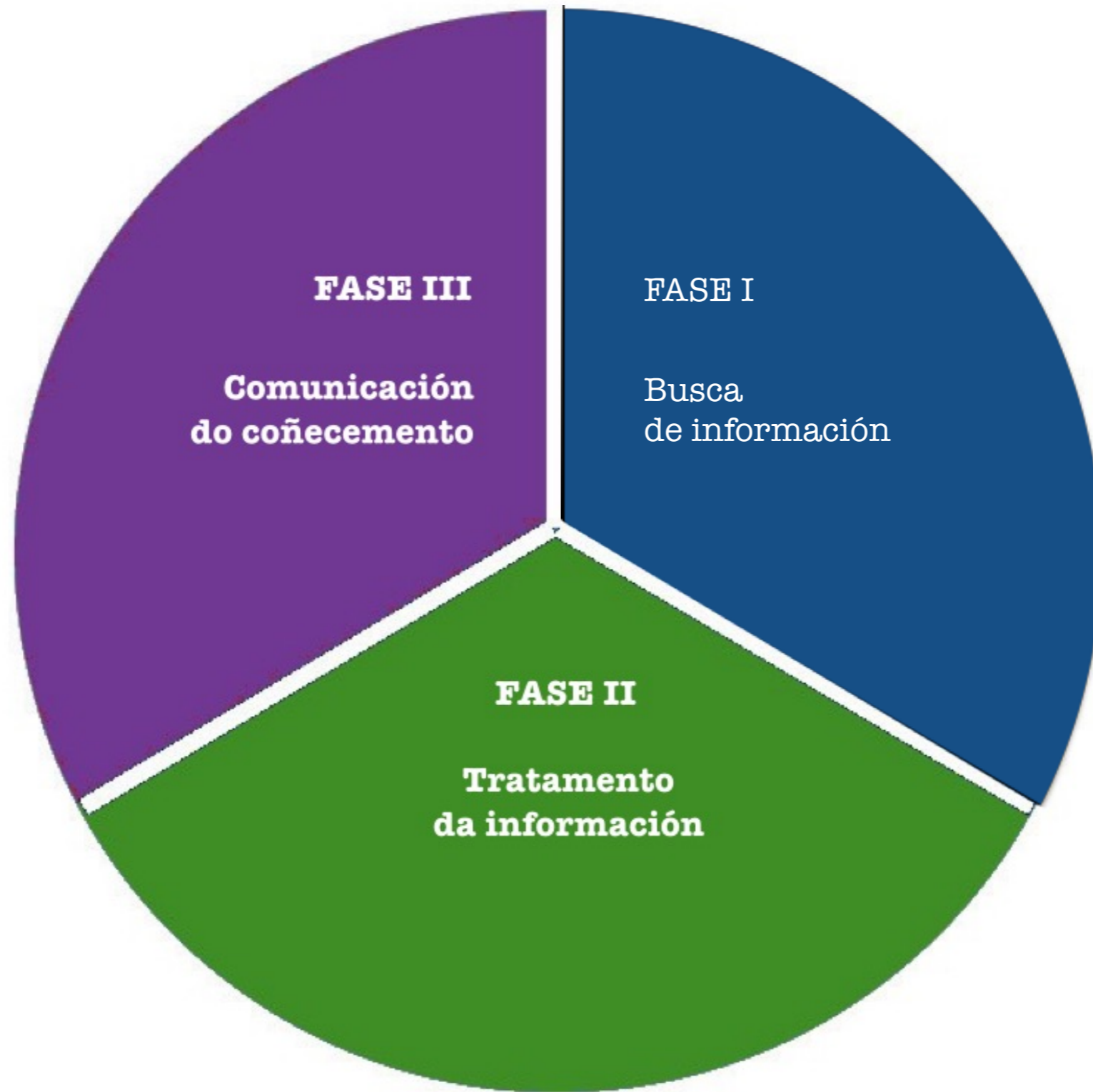
Competencia no
tratamento da información
e competencia dixital

Competencia en
autonomía e iniciativa
personal

Competencia para
aprender a aprender

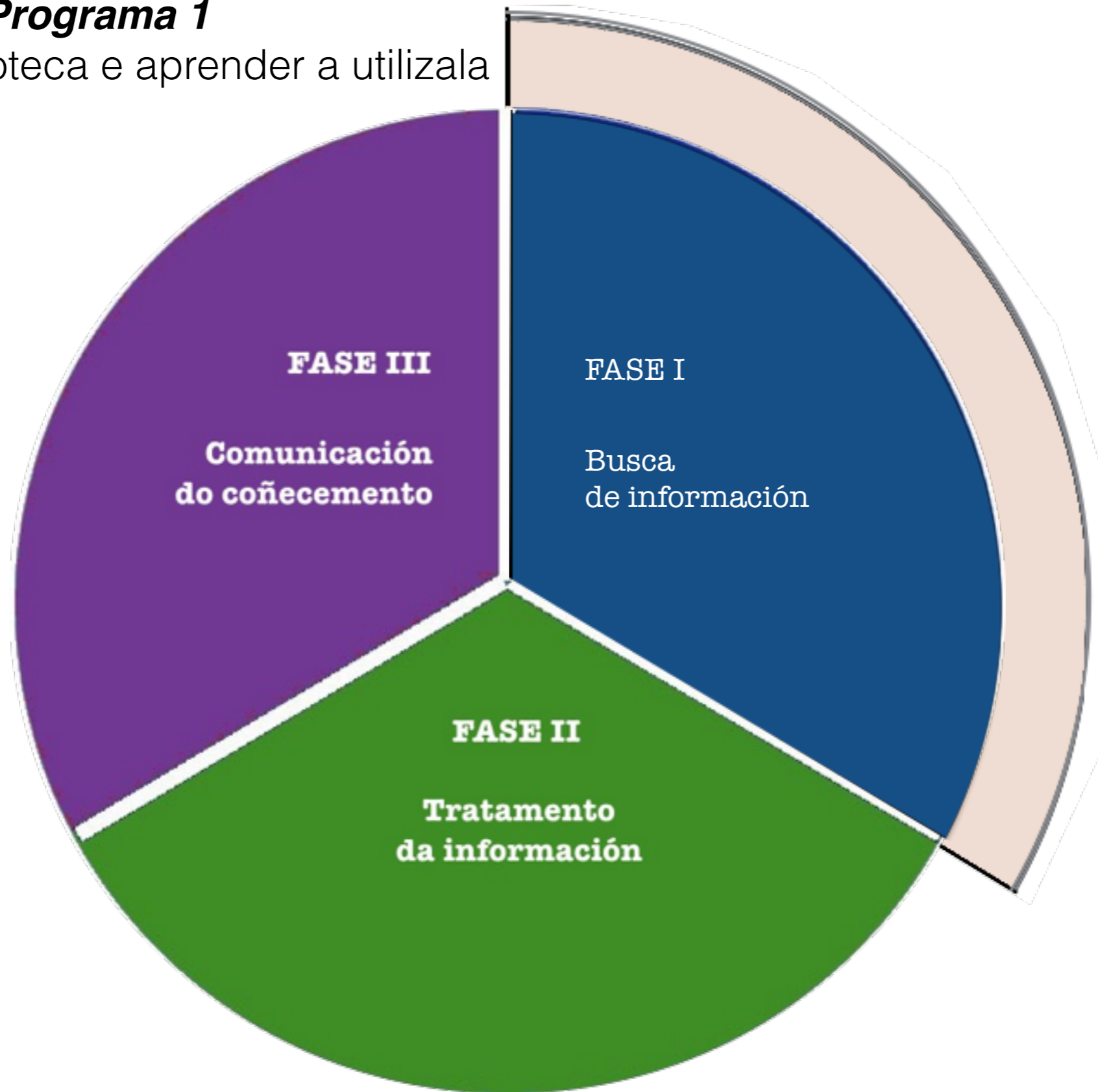
Corresponsabilidade das áreas curriculares

Programa 1

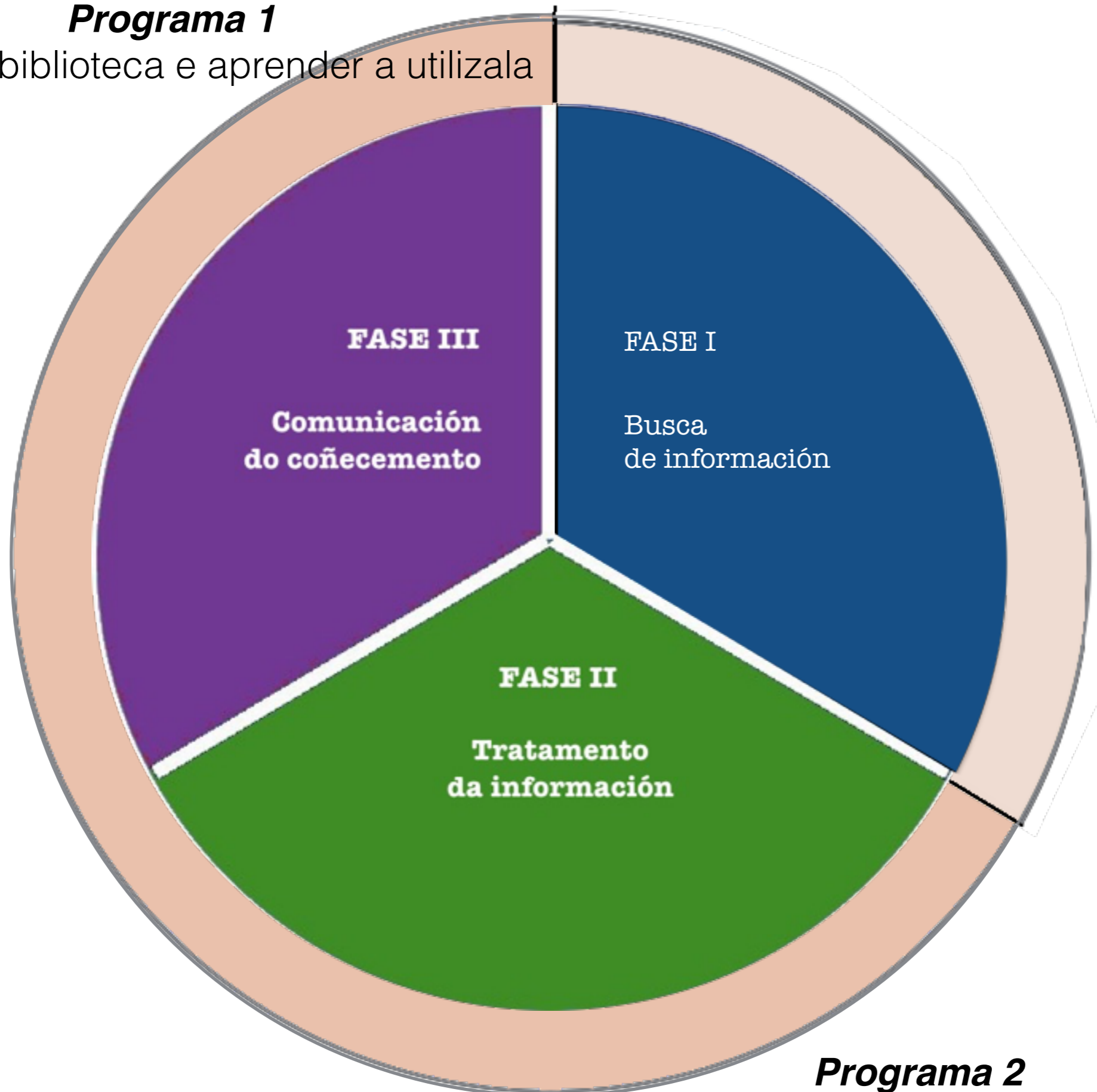
Coñecer a biblioteca e aprender a utilizala

Programa 1

Coñecer a biblioteca e aprender a utilizala

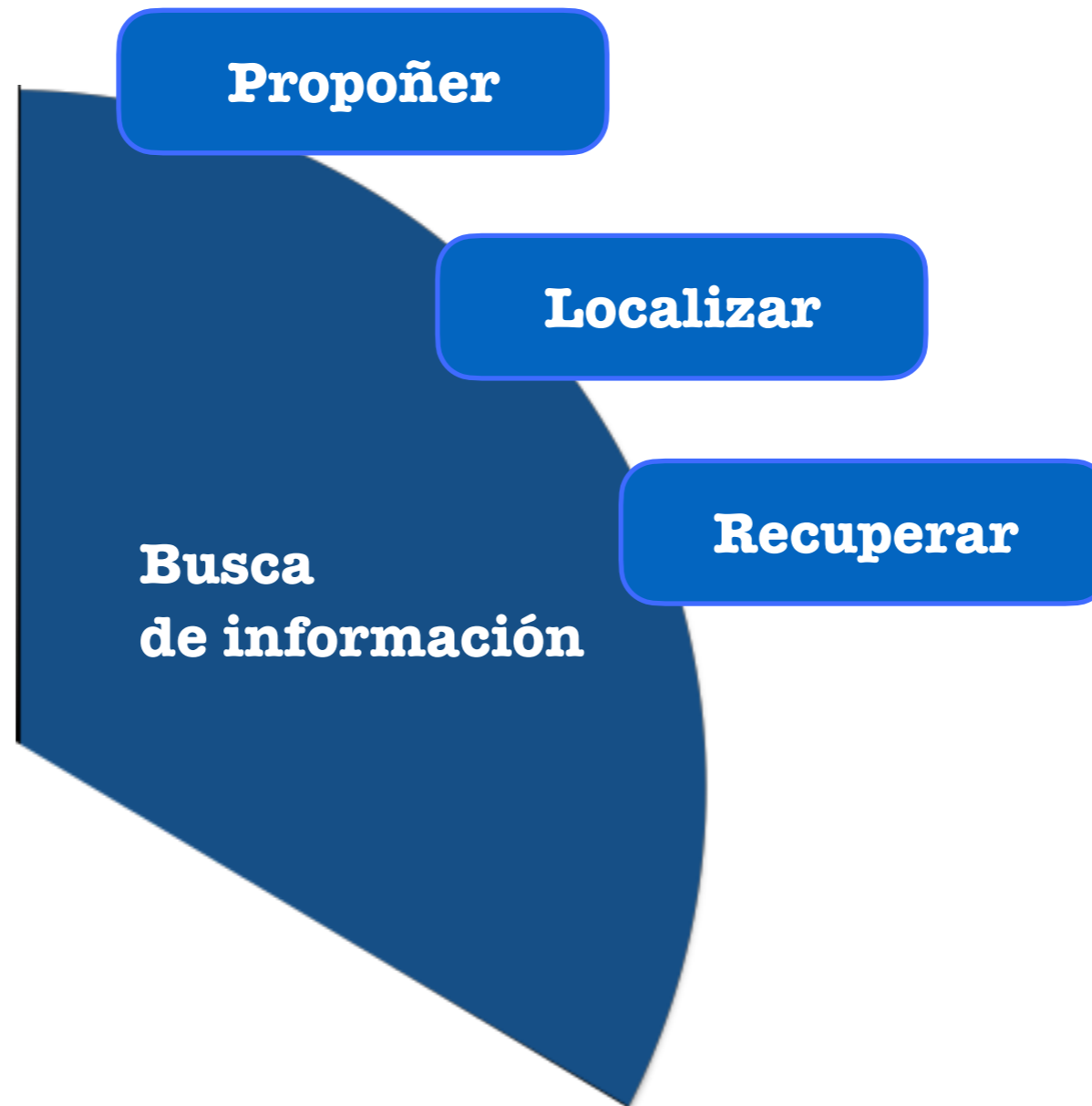
Programa 2

Aprender a investigar e a utilizar a información

MODELO DAS TRES FASES

Fase I: BUSCA DA INFORMACIÓN

1ª FASE

**Recoñece
a necesidade de información
Que busco e por que?**

- **TEMA** sobre o que investigar.
- Ata onde queres chegar?
- **GUIÓN** provisional.
- **CARTAFOL**: Como organizas as ideas?

**Localizo e recupero
a información
Como e onde a atopo?**

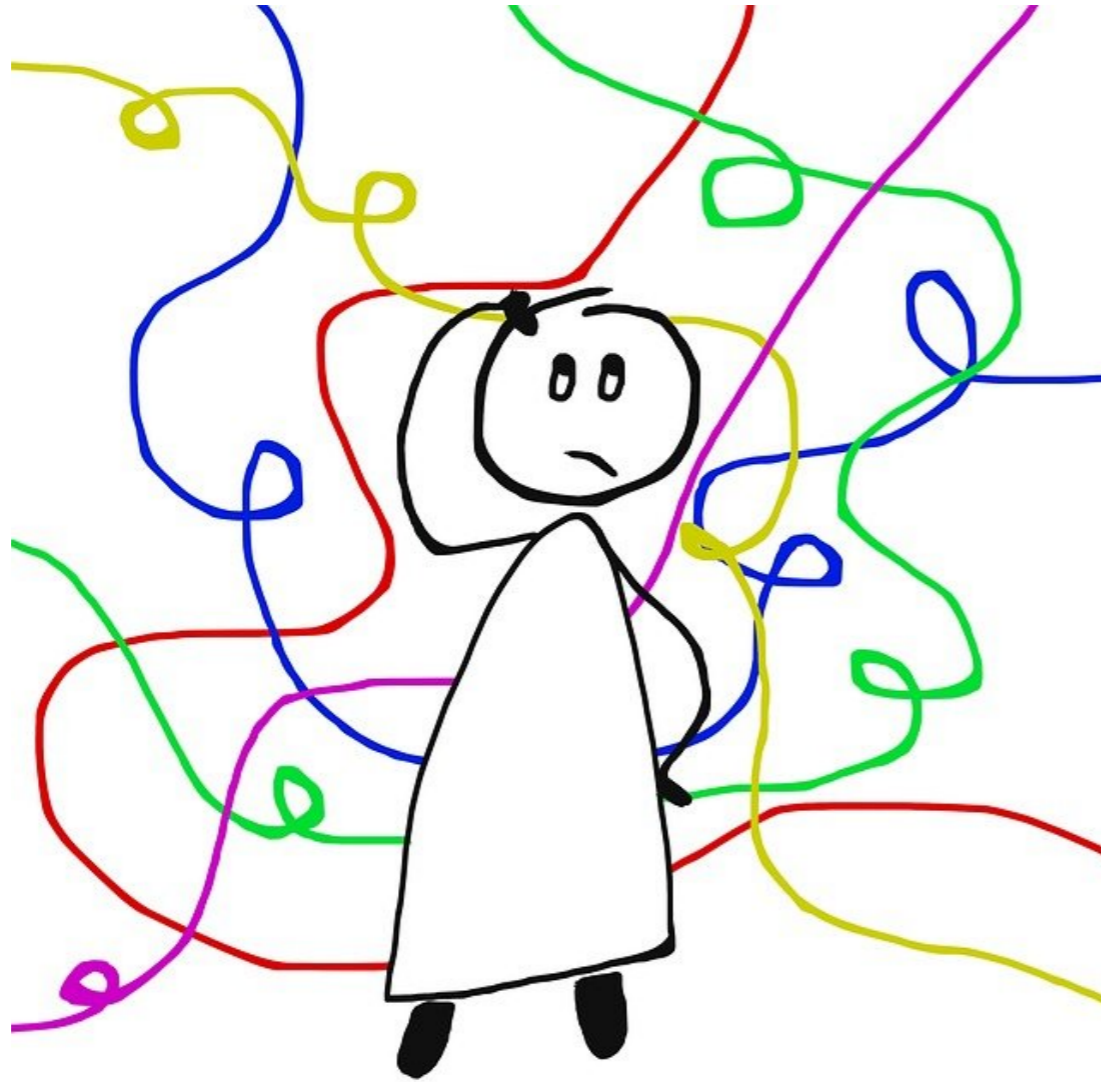
- As **FONTES**.
- **FERRAMENTAS E ESTRATEXIAS** de busca.
- Localiza e compara.

**Avalía os resultados
Que atopei do que buscaba?**

- **Selecciona** os documentos útiles.
- **Valora** o contidos deses documentos.
- **Extrae** información e compara.
- **Anota** citas e fontes.

1ª FASE

LOCALIZAR A INFORMACIÓN

LOCALIZAR INFORMACIÓN NA BIBLIOTECA ESCOLAR

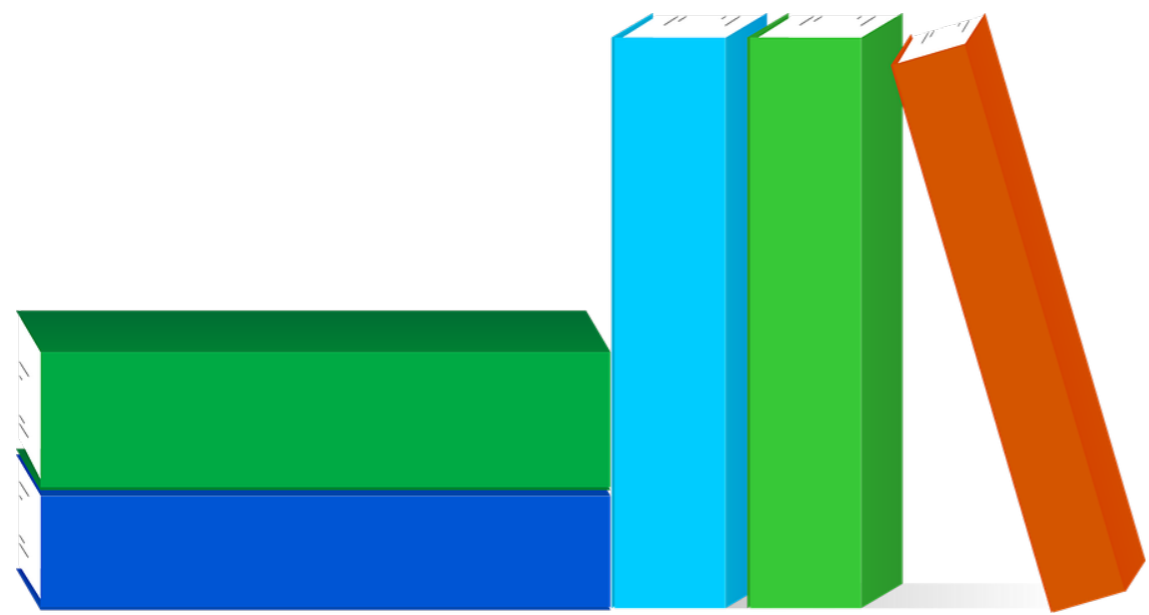
T
Á
B
O
B
A

D
A

C
D
U

0	Xeneralidades. Dicionarios.
1	Filosofía. Psicoloxía. Ética
2	Relixión
3	Ciencias sociais
4	(Baleiro)
5	Matemáticas. Ciencias naturais
6	Ciencias aplicadas. Medicina.
7	Arte. Música. Deportes. Espectáculos
8	Lingüística. Literatura
9	Xeografía. Biografías. Historia

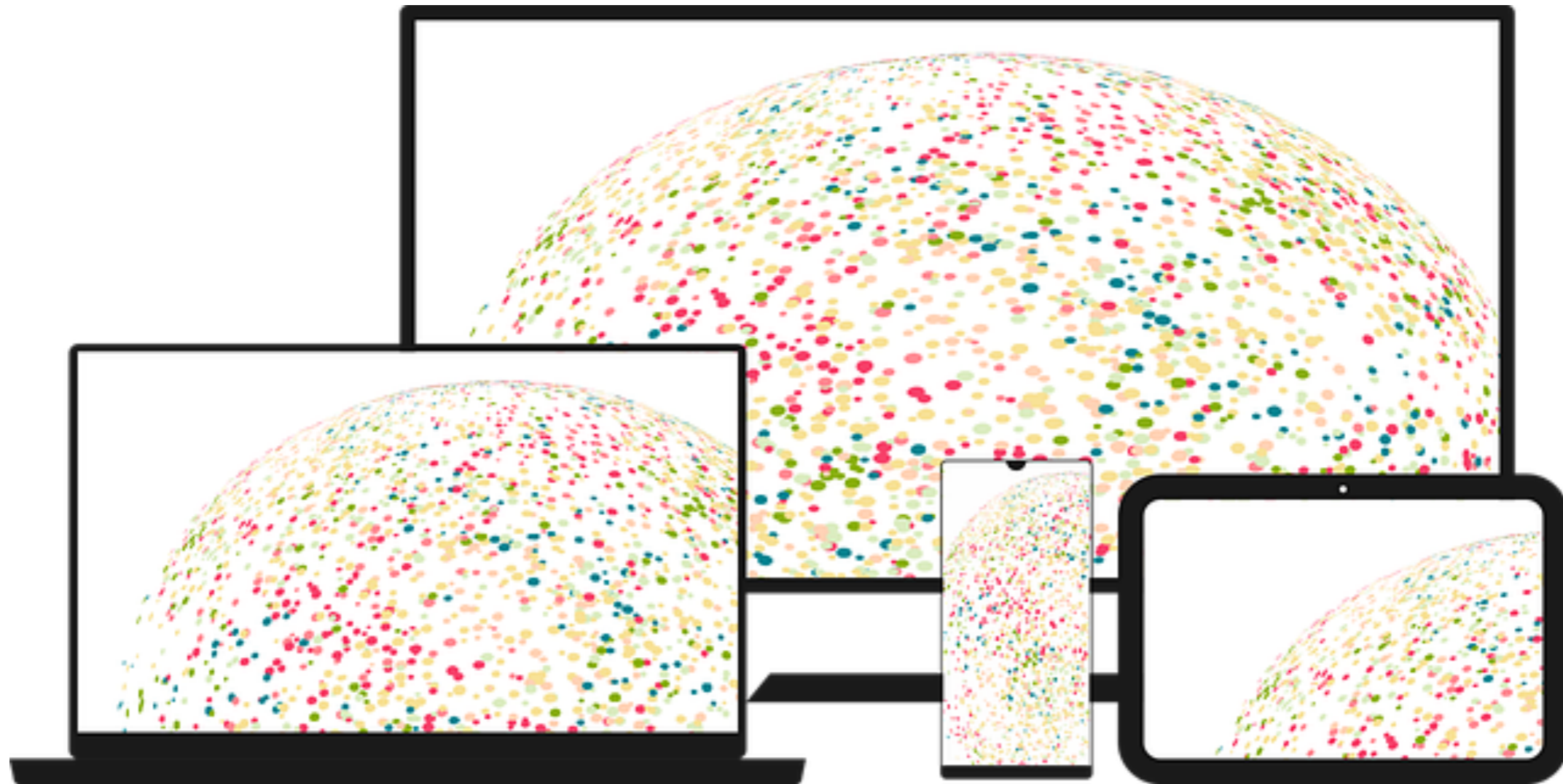
1ª FASE

LOCALIZAR INFORMACIÓN NO CATÁLOGO

LOCALIZAR INFORMACIÓN NOS LIBROS

LOCALIZAR INFORMACIÓN NA REDE

LOCALIZAR INFORMACIÓN NA REDE

1ª FASE

OPERADOR	OPERADOR	OPERADOR
*	NOT	OR
<p>comodín</p> <p>EXPRESIÓN NA BARRA DE BÚSCAS</p> <p>filosofos mas* de la educacion</p>	<p>operadores de exclusión</p> <p>EXPRESIÓN NA BARRA DE BÚSCAS</p> <p>educar NOT vaso NOT fuego</p>	<p>operadores de alternancia</p> <p>EXPRESIÓN NA BARRA DE BÚSCAS</p> <p>educar OR vaso OR fuego</p>
<p>Empregado como adxectivo, amosa aquelas páxinas web nas que se fale dos filósofos máis (importantes, destacados, recoñecidos, esquecidos...) de educación</p> <p>✓ 752.000 de resultados</p>	<p>Os resultados conteñen unicamente o primeiro termo, pero non o segundo nin o terceiro</p> <p>✓ 27.400.000 de resultados</p>	<p>Os resultados amosan, polo menos, un dos termos</p> <p>✓ 149.000.000 de resultados</p>

OPERADORES		
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;"> + & AND </div>		
<p>expresión xenérica</p> <p>EXPRESIÓN NA BARRA DE BÚSCAS</p> <p>educar</p> <p>✓ 27.400.000 de resultados</p>	<p>linguaxe natural</p> <p>EXPRESIÓN NA BARRA DE BÚSCAS</p> <p>¿quién dijo educar a los hombres no es como llenar un vaso, sino como encender un fuego?</p> <p>✓ 141.000 de resultados</p>	<p>operadores de presencia</p> <p>EXPRESIÓN NA BARRA DE BÚSCAS</p> <p>educar + vaso + fuego educar & vaso & fuego educar AND vaso AND fuego educar vaso fuego</p> <p>Os resultados inclúen todos os termos, independentemente da súa orde</p> <p>✓ 181.000 de resultados</p>

OPERADOR
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;"> “ “ </div>
<p>comillas</p> <p>EXPRESIÓN NA BARRA DE BÚSCAS</p> <p>“Educar a los hombres no es como llenar un vaso, sino como encender un fuego”</p> <p>Amosa resultados que mostren os mesmos termos escritos e na mesma orde</p> <p>✓ 3 resultados</p>

LOCALIZAR INFORMACIÓN NA REDE

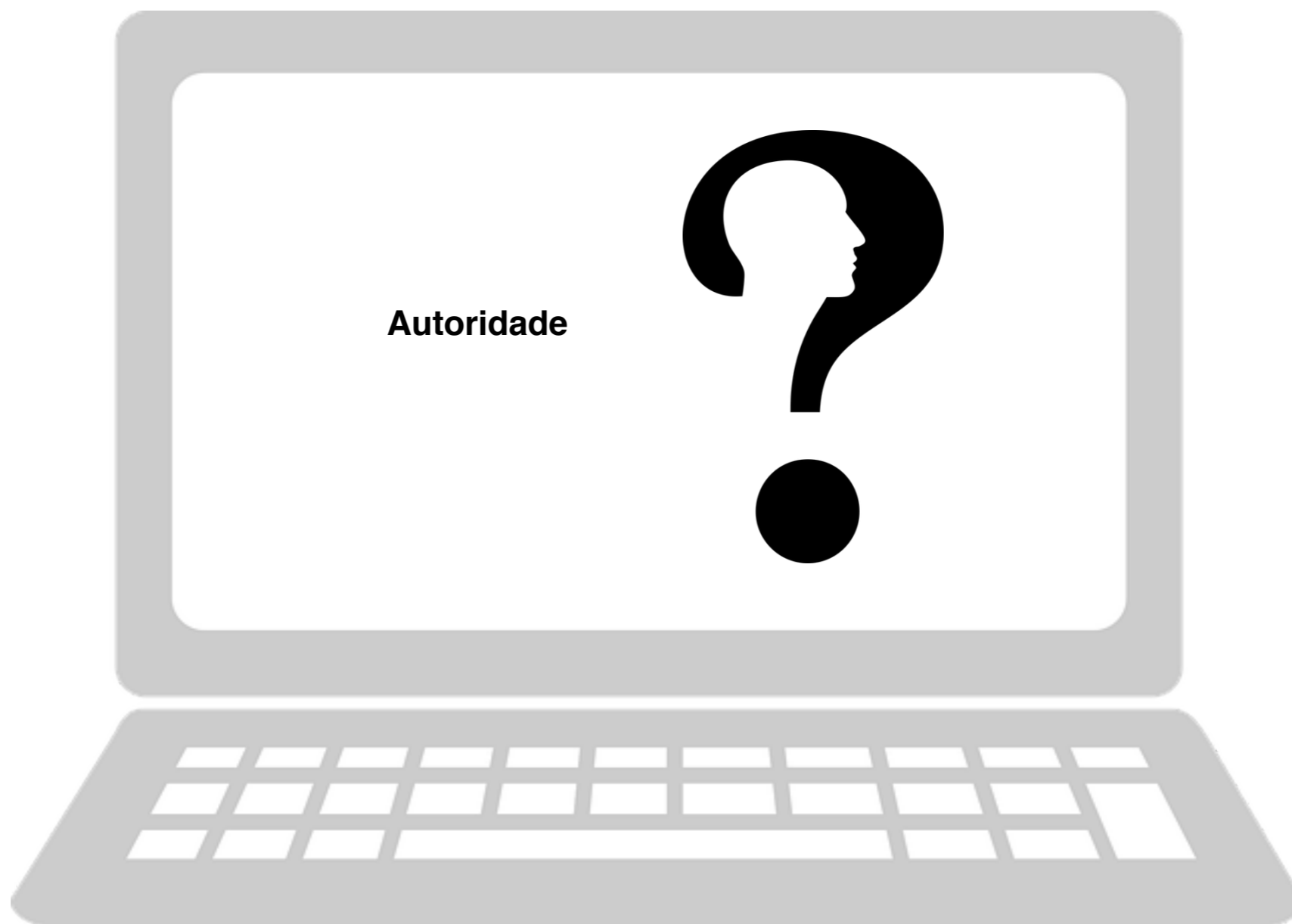

AVALIAR A INFORMACIÓN OBTIDA

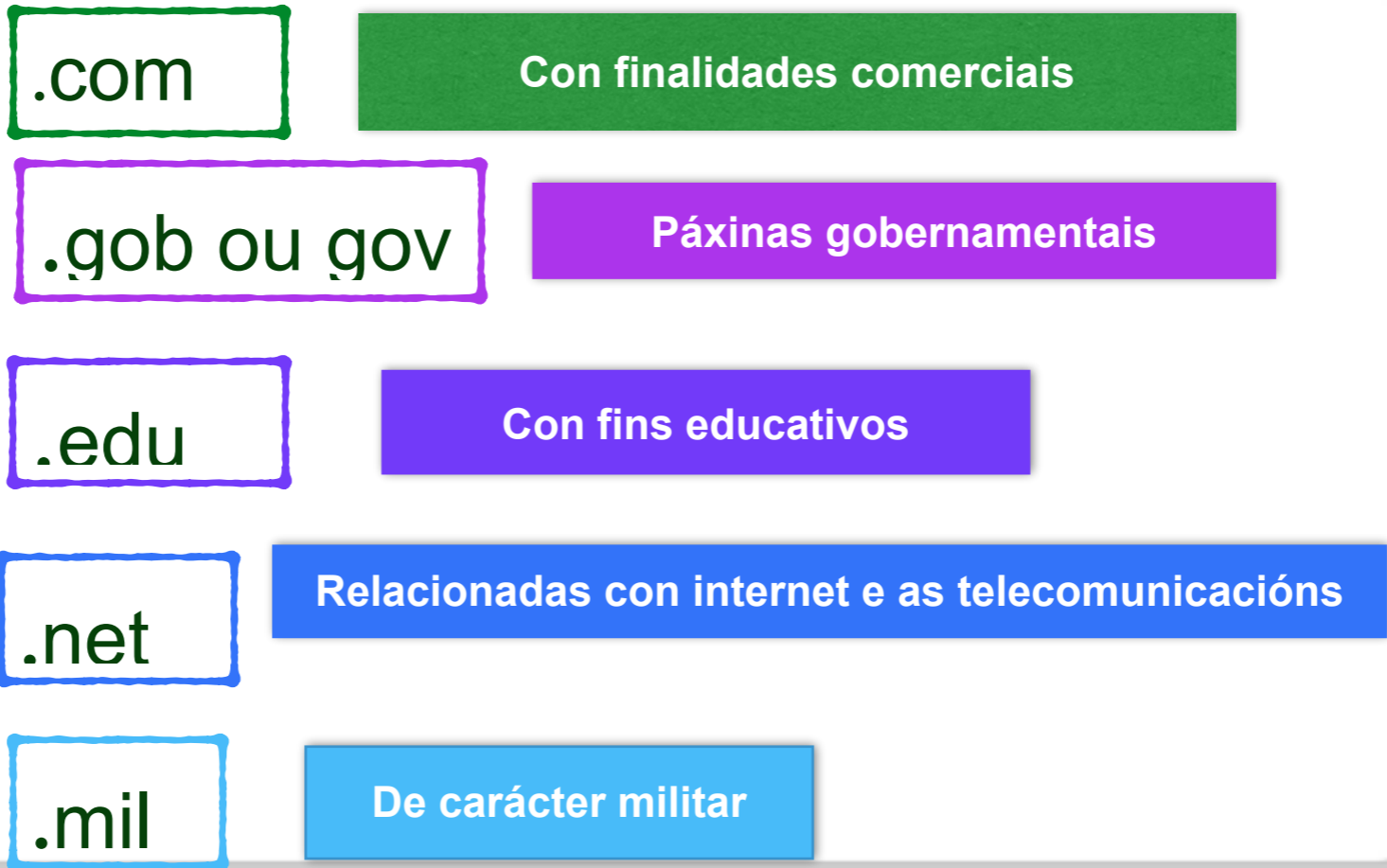
AVALIAR A INFORMACIÓN OBTIDA

AVALIAR A INFORMACIÓN OBTIDA

Tipos de
páxinas
web

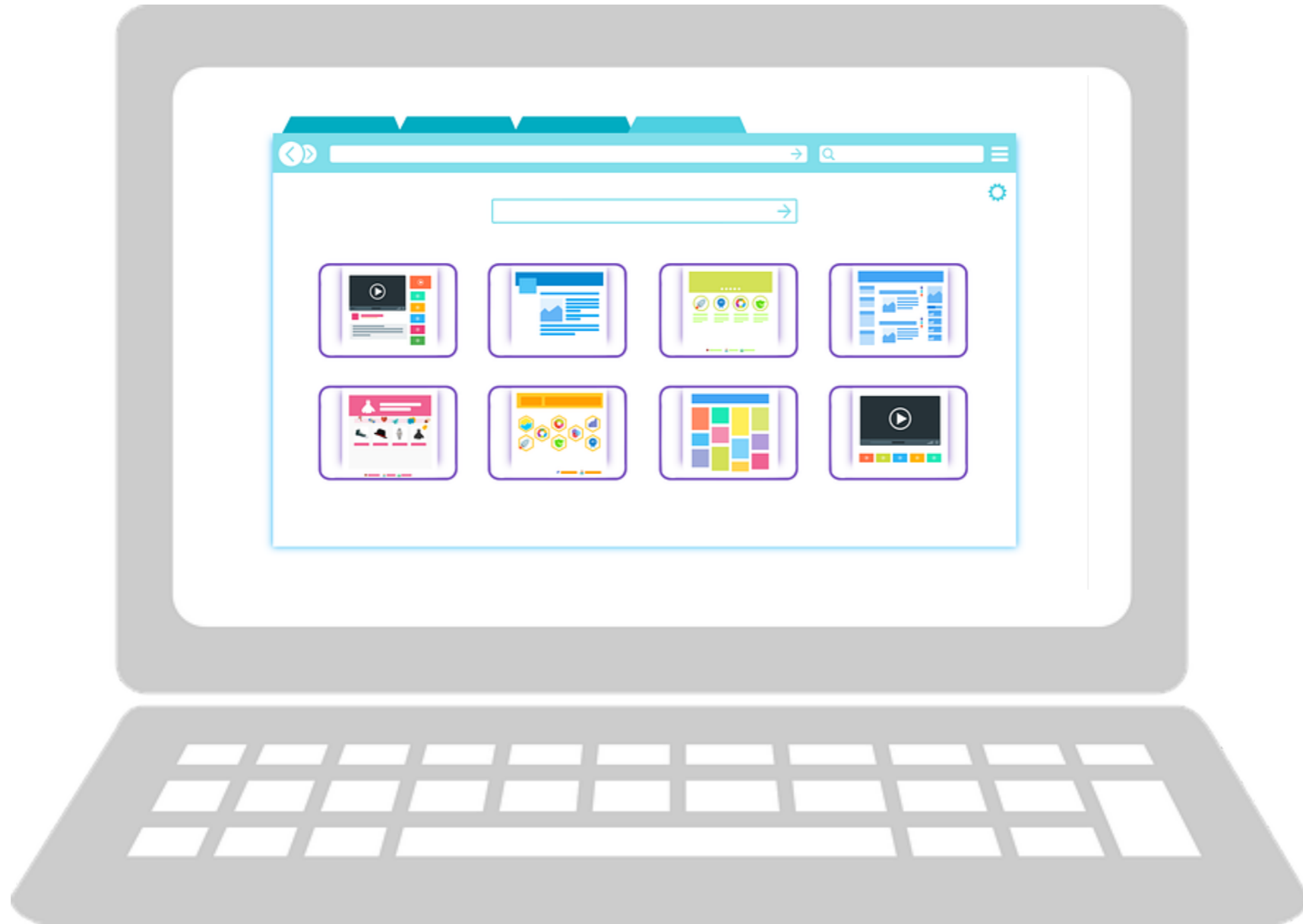
AVALIAR A INFORMACIÓN OBTIDA

Extensións:
código do
país

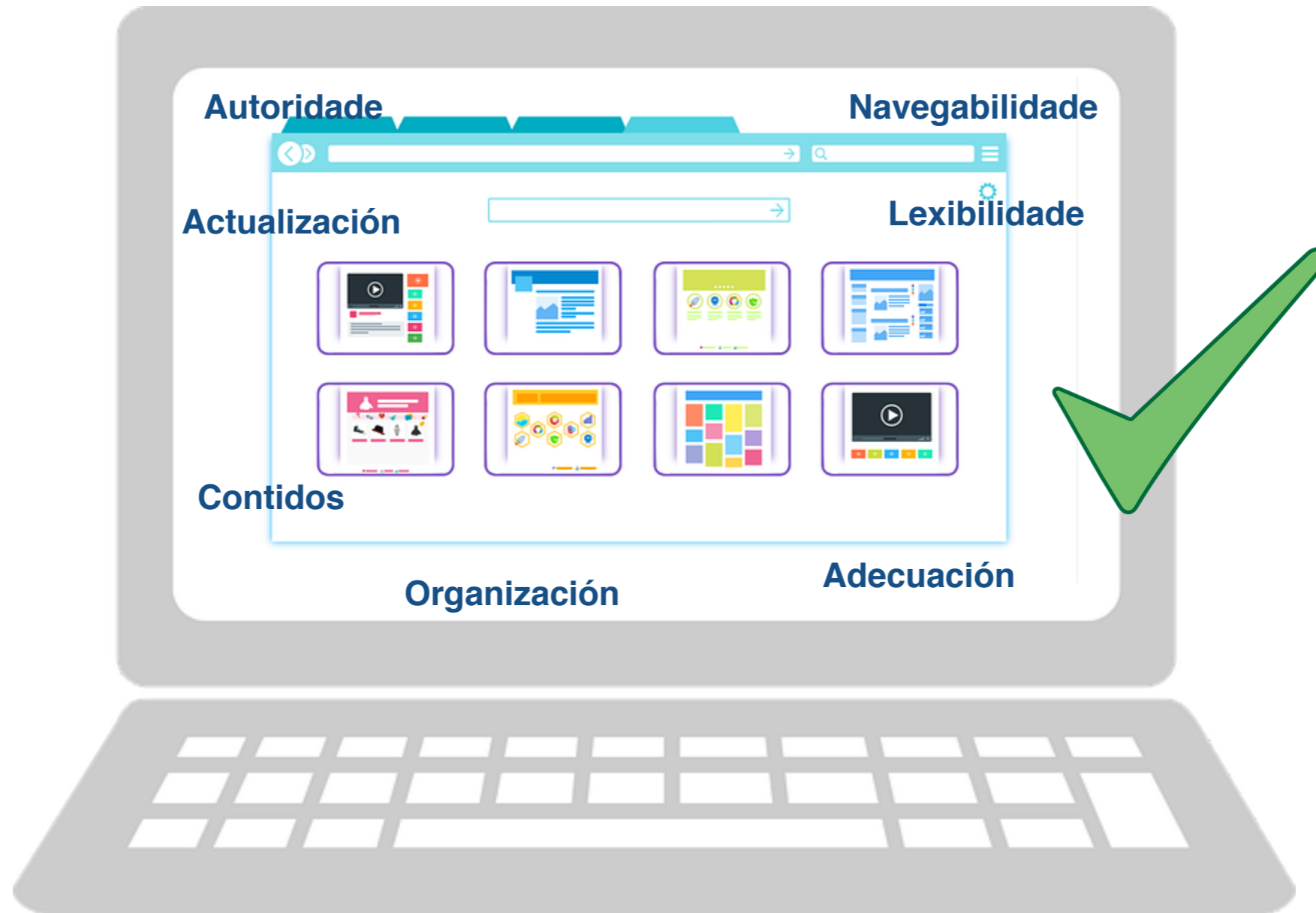

AVALIAR A INFORMACIÓN OBTIDA

AVALIAR A INFORMACIÓN OBTIDA

1ª FASE

ÉTICA E RESPONSABILIDADE

Referenciar para evitar plaxios

Recoñecemento

Hai que recoñecer a autoría

BY

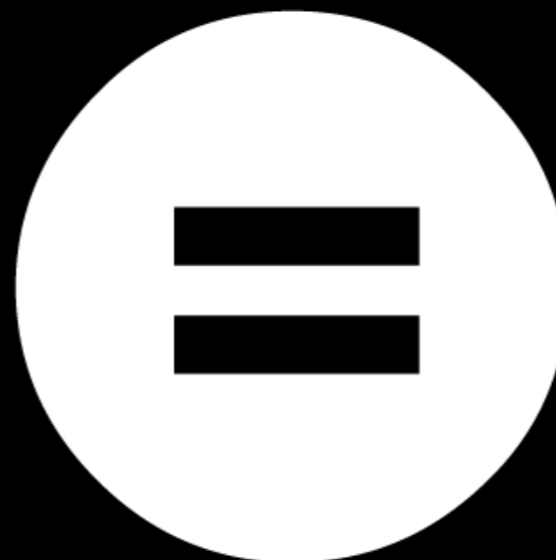
NC

Non comercial

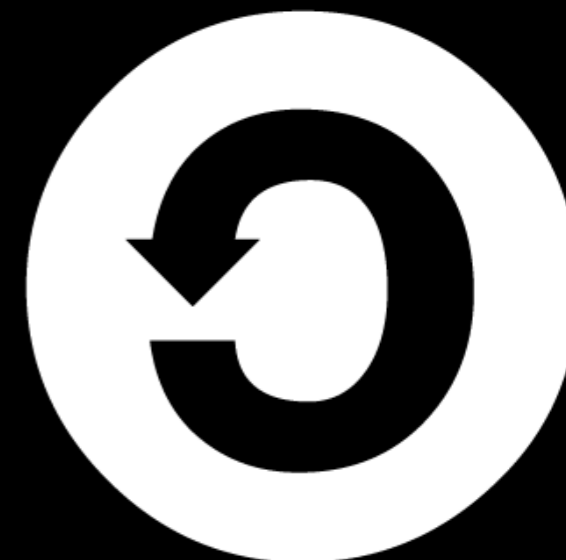
Non se pode copiar, distribuír ou mostrar a obra con intencións comerciais

Sen obras derivadas

Pódese copiar e distribuír a obra exclusivamente como foi creada

ND

SA

Compartir igual

Permite a creación de obras derivadas sempre que se manteña o mesmo tipo de licenza

Fase II: TRATAMIENTO DA INFORMACIÓN

2ª FASE

Explora, organiza e rexistra os contidos seleccionados

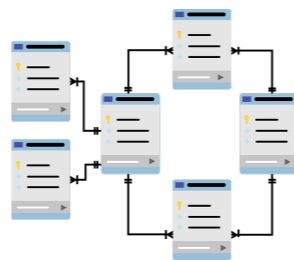
- **Extrae** a información e compara.
- **Anota** as fontes e as citas concretas

Interpreta a información

- **Identifica** os diferentes puntos de vista, as ambigüedades, a relación de causalidade...
- **Avalía** os elementos lingüísticos.

Traballa coa información

- **Esquema** de ideas.
- **Resumo.**

Fase III: COMUNICACIÓN DO COÑECEMENTO

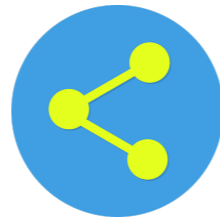
3ª FASE

Crea

- **Elabora** o guión definitivo.
- **Adecúa** o contido aos destinatarios.
- **Incorpora** aspectos persoais.
- **Relaciona** toda a información.
- **Cita** as fontes.

Comparte

- **Presenta** o produto final.
- **Argumenta.** Interactúa con ética e responsabilidade.
- **Difunde.**

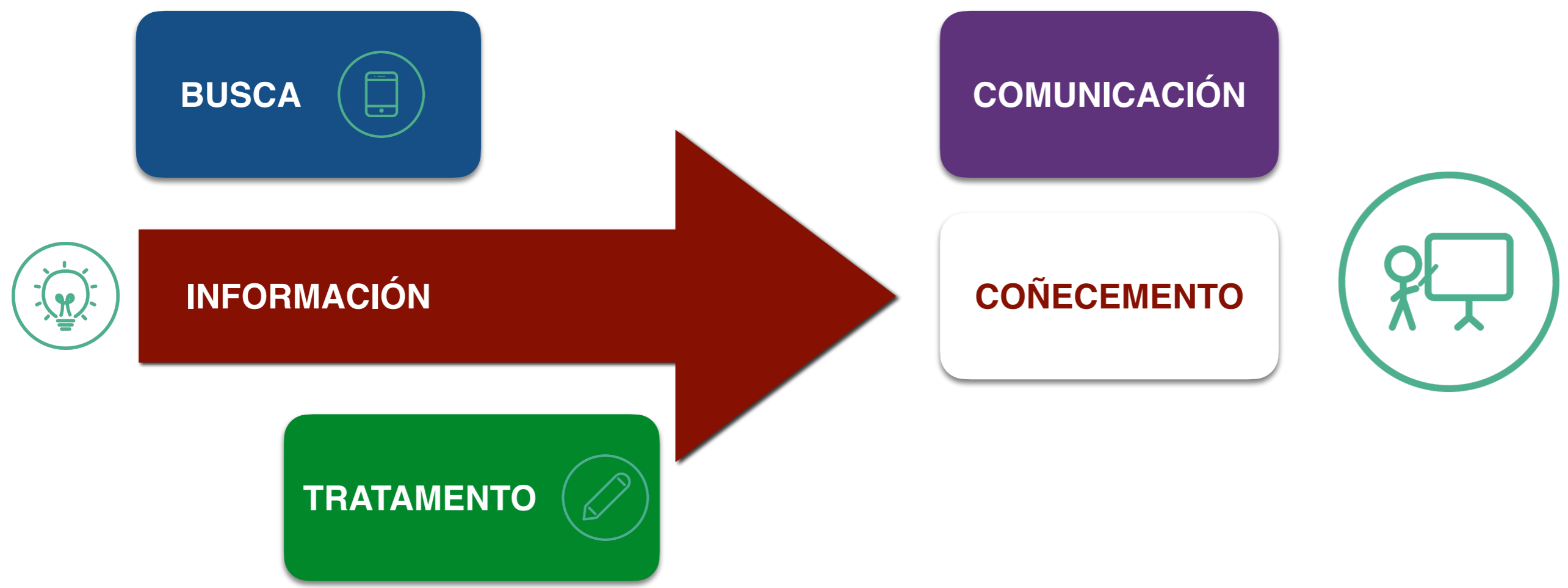
Aplica

- **Reflexiona.**
- **Toma** decisións.
- **Utiliza** o coñecemento.

MODELO DAS TRES FASES

COMO?

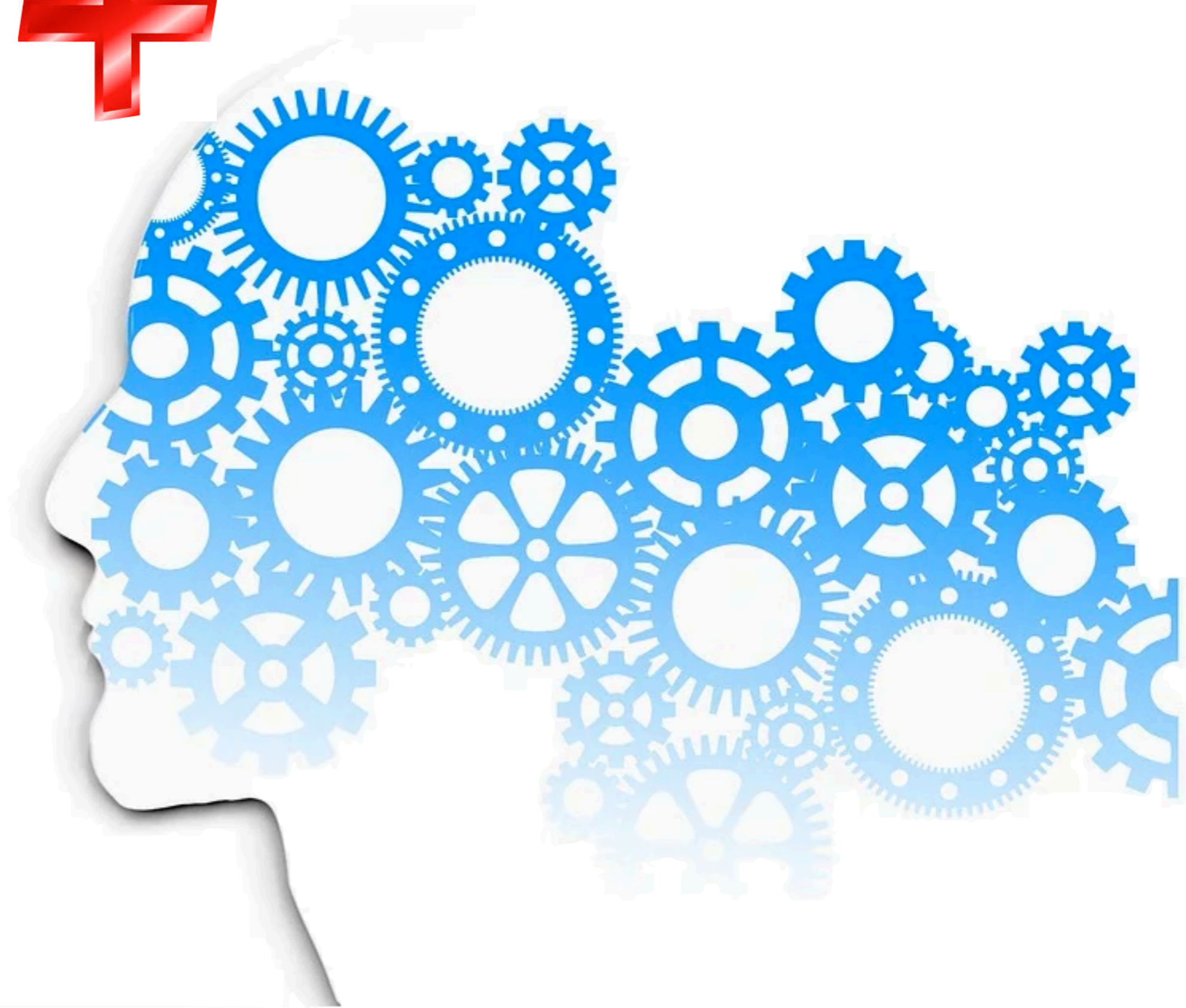

O SEGREDO ESTÁ NA METODOLOGÍA!

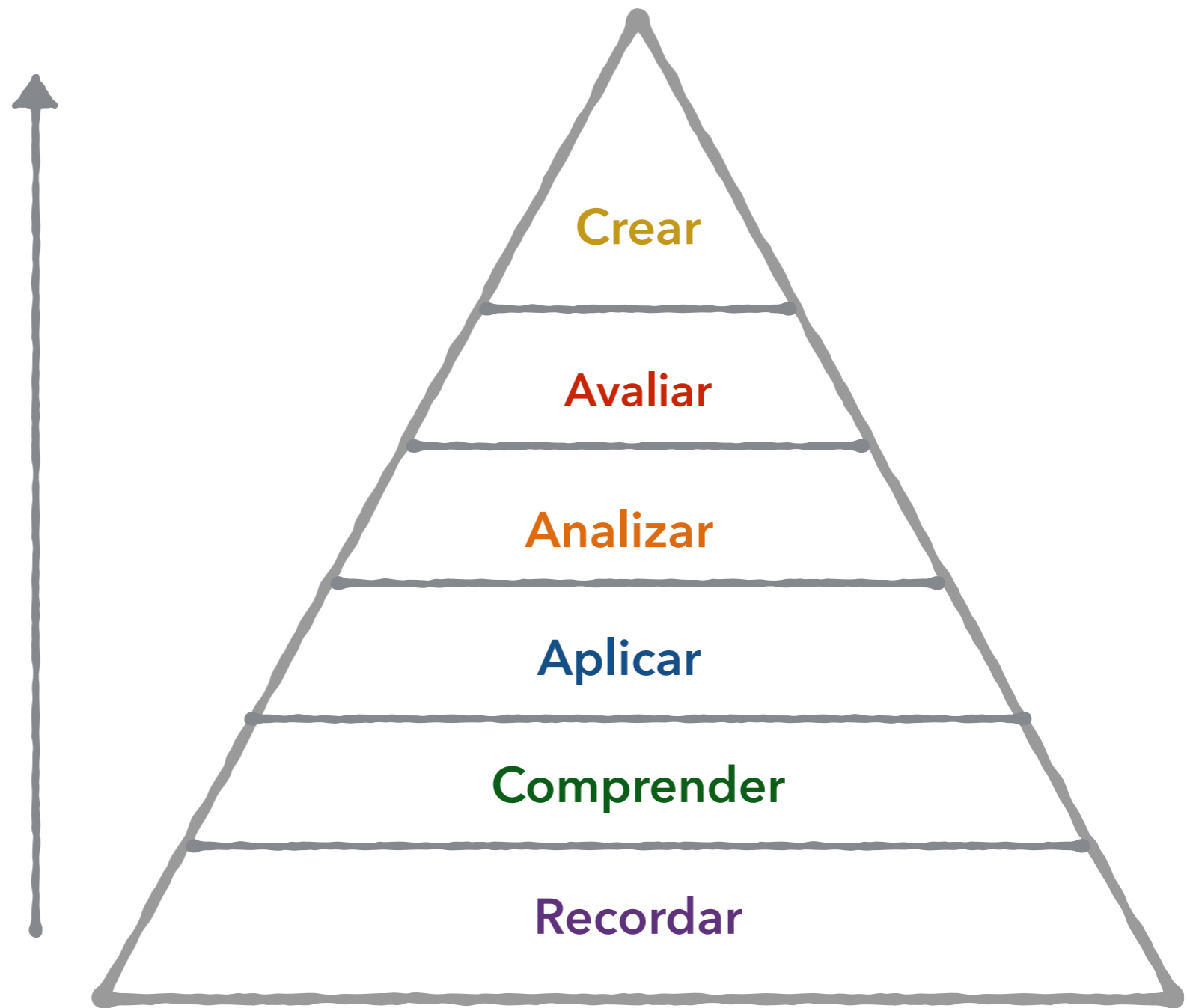
REFLEXIONAR

MEMORIZAR

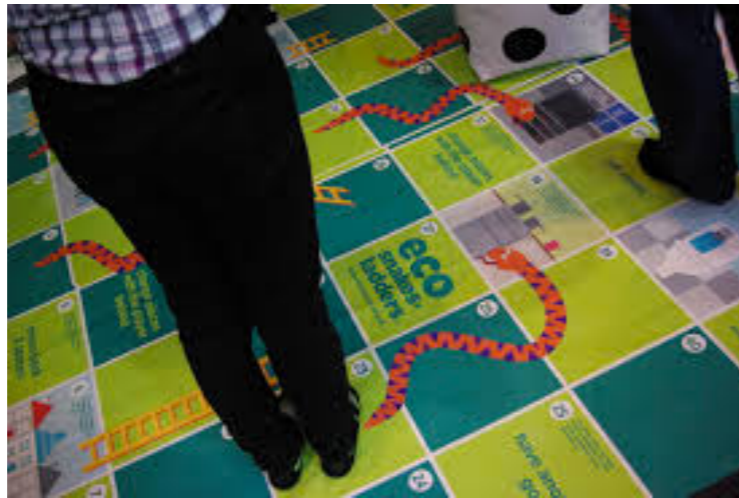
UTILIZAR PROCESOS COGNITIVOS VARIADOS

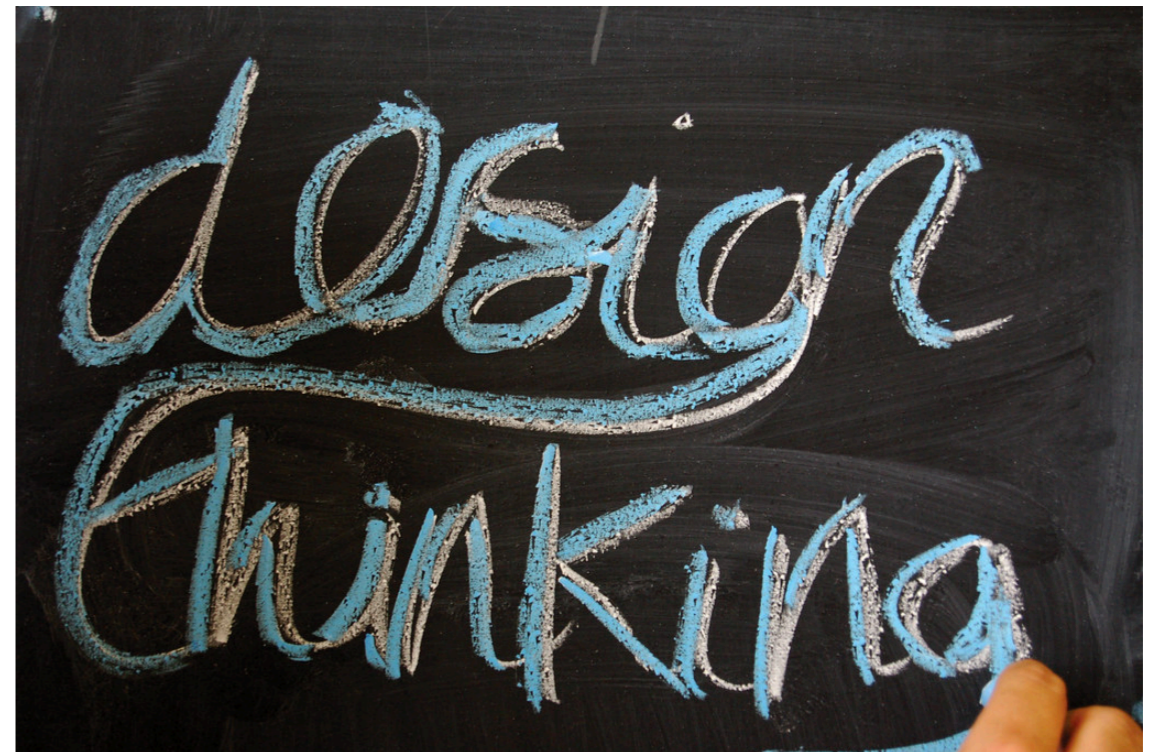
FOMENTAR AS APRENDIZAXES CONTEXTUALIZADAS

EMPREGAR METODOLOXÍAS E SITUACIÓNS DE APRENDIZAXE VARIADAS

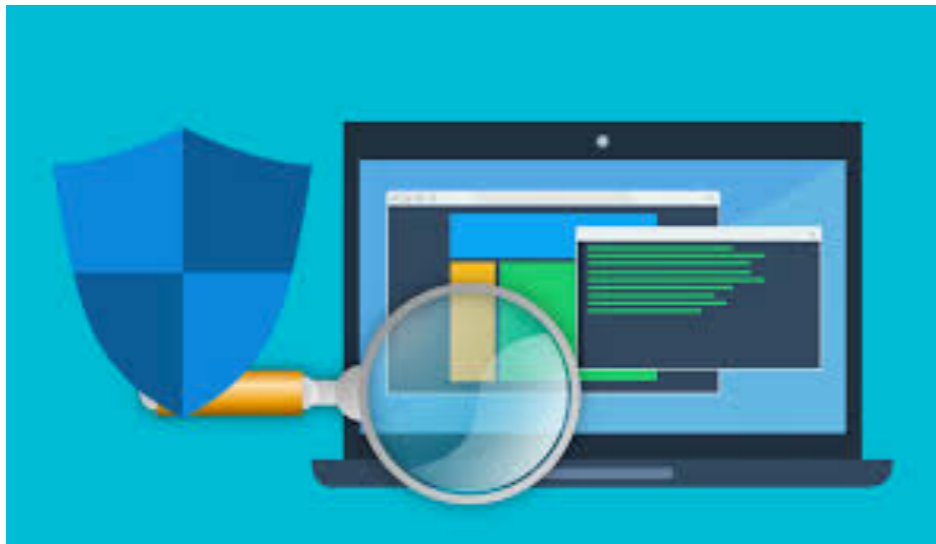

THE FLIPPED CLASSROOM

NOVAS ESTRATEXIAS DE APRENDIZAXE

TRATAMENTO DA INFORMACIÓN

INVESTIGACIÓN

LECTURA

CONCIENCIA DA PROPIA APRENDIZAXE

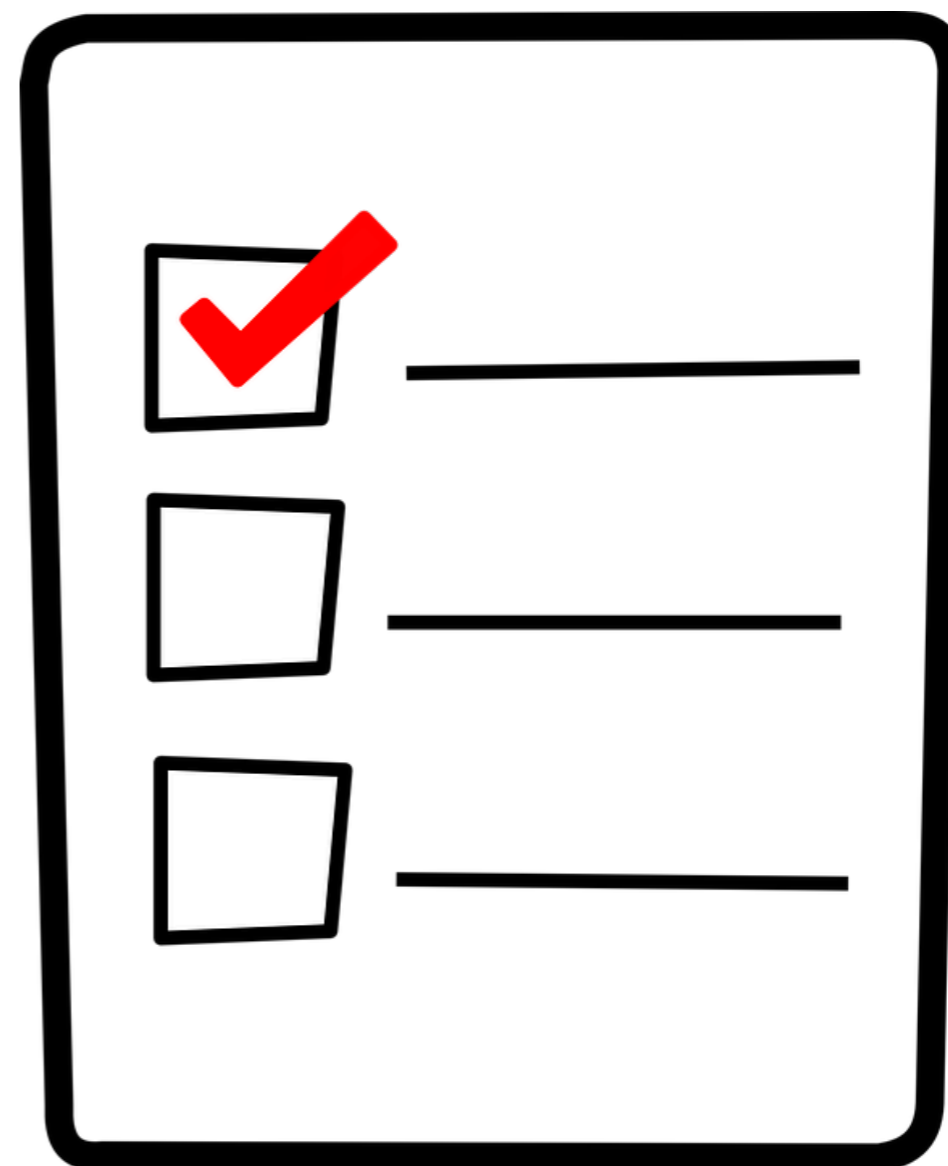

TRABALLO COOPERATIVO (de profes e alumnos)

ELABORAR E SELECCIONAR MATERIAIS CURRICULARES DIVERSOS

COORDINACIÓN METODOLÓGICA E DIDÁCTICA

AVALIACIÓN FORMATIVA

BIBLIOGRAFÍA

CARBALLO, Asun e MUÑOZ, Mónica. *Alfabetización informacional (ALFIN) para bibliotecas escolares*. [PLATEGA].

DURBAN ROCA, Gloria, CID PROLONGO, Ana e GARCÍA GUERRERO, José, 2012. *Programas para el desarrollo de la competencia informacional articulados desde la biblioteca escolar*. Sevilla: Consejería de Educación. Junta de Andalucía